

Nederland frustreert beleid van VS

Verhagen treft Midden-Oostenpolitiek van Obama met veto in Europees verband over verdrag met Syrië

Leo Kwartan

Bij zijn recente ontmoeting met de Israëlische premier Netanyahu en de Palestijnse president Abbas beloofde president Obama dat hij alles zal doen om het Palestijns-Israëlische conflict uit de wereld te helpen. Normaal gesproken ga ik geeuwen bij dergelijke beloftes, maar bij Obama zit ik op het puntje van mijn stoel. Ik geloof namelijk dat hij het meent.

Het beste bewijs daarvan zien we in de toenadering tussen de VS en Syrië sinds Obama's aantreden. De Syriërs worden niet langer weggezet als de 'bad guys', zoals onder Bush het geval was. De VS erkennen de cruciale positie van Syrië in de regio. Een goede relatie met Damascus is essentieel om te voorkomen dat Irak na de terugtrekking van Amerikaanse troepen ten prooi valt aan buurlanden. Ook in Libanon en bij het vredesproces is Syrische medewerking nodig.

De logica hiervan wordt door Nederland niet begrepen. Waar de VS de economische sancties tegen Syrië hebben verlicht in een poging een nieuw momentum voor vrede op te bouwen, torpedeert onze minister van Buitenlandse Zaken een prachtkans voor Europa om een bijdrage te leveren aan dit hoopvolle VS-beleid. Met een veto wist minister Verhagen begin september te voorkomen dat de EU een Association Agreement (AA) zou tekenen met Syrië. Alle andere EU-lidstaten waren voor.

Verhagen wijst op de slechte reputatie van Syrië op het gebied van mensenrechten. Een zwak argument. Pro-westerse landen waarmee de EU al overeenkomsten sloot (Algerije, Egypte en Tunesië) folteren er nog steeds op los. Het effect van de AA, die handelsvoorwaarden biedt in ruil voor hervormin-

gen en verbetering van de mensenrechten, is nihil. Verhagens argument heeft bovendien een hoogafbreekrisiko. Wat blijft er over van de Nederlandse reputatie van verdediger van de mensenrechten als

Syrië biedt kanaal naar onfris Hamas en Hezbollah, waarmee westerse politici niet op de foto willen

we later toch instemmen met een akkoord, zonder dat Syrië ook maar iets verbeterd heeft?

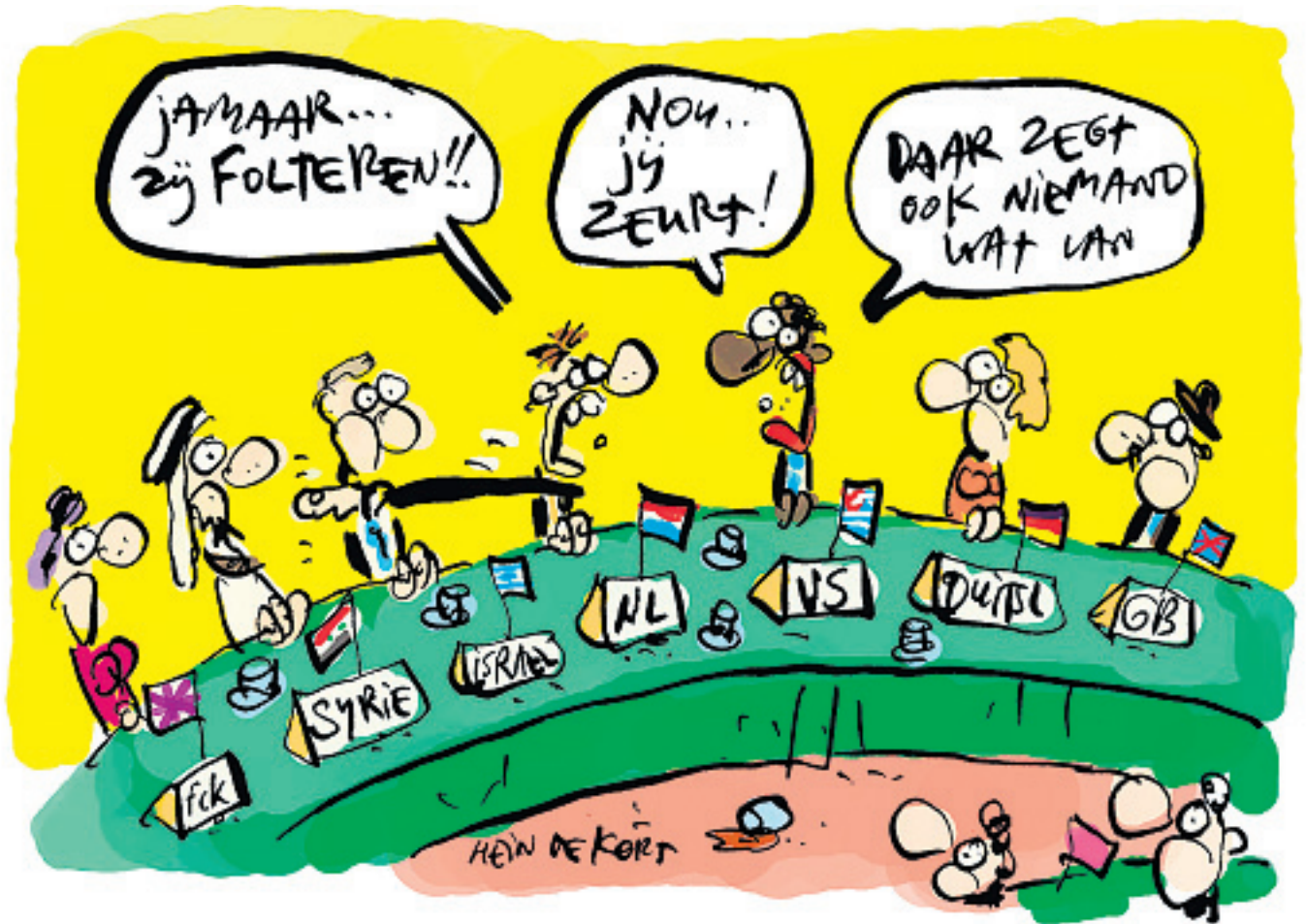
Ik vermoed dat Verhagen in dit geval mensenrechten hanteert als gelegenheidsargument. Dat gebeurt wel vaker als hij het beloofde land in zicht krijgt. Als zelfverklaard vriend van Israël ergert hij zich aan de reserves van EU-lidstaten met betrekking tot uitbreiding van het associatieverdrag met Israël. Zij wijzen terecht op de bloedige Israëlische invasie van de Gazastrook die 1400 doden kostte en

de illegale kolonisatie van de West-oever. Verhagen vindt dat overdreven. Wat Israël doet is in zijn ogen niet ernstig genoeg om uitbreiding van de AA in de weg te staan.

Wel of geen AA met Syrië zal geen enkel effect hebben op de mensenrechtensituatie in dat land. Wel kan Europa, zodra er sprake is van een goede dialoog met Syrië, invloed uitoefenen in incidentele gevallen. Een AA helpt daarbij. Belangrijker is dat Damascus een kanaal biedt naar onfris partijen als Hamas, Hezbollah en

Iran, waarmee westerse politici doorgaans niet graag op de foto willen maar die we hard nodig hebben voor het slagen van elk vredesproces in het Midden-Oosten. Nederland zou de VS daarbij moeten ondersteunen door zijn buitenlandse beleid te baseren op politiek realisme in plaats van het selectief hanteren van principes.

Leo Kwartan is arabist en werkzaam als adviseur voor bedrijven die opereren in het Midden-Oosten.

Illustratie: Hein de Kort

